

Zonase Ná-Sεvei Sεvei lɔɔzeizuυε ma woo mɔungiti

Keela ziegi nii GALA goo wo nui Zonase leveni ma Ninive taa wolai zu, naa ɔa é ga Zonase Ná-Sεvei zu vai. Zeegaaɔwεεzuυε é sεvei nii va, ta GALA goo wo nui zɔiti ta-zεveiti, naa ɔa ga sεvei nii wola ɔευε, é lo GALA goo wo nui ta ná-kεεwotiiti ba, é leve keela wooi va GALA ge feeni zea. Nu ɔa zoo ɔεεzu ma, é ná-botii nii ɔεευε Zeloɔoame velesié ná-masadai ma ziegi zu Izilaye, é zo kona undɔsavai ma, é li ga undɔfela puulɔlugɔi υɔ pelei (800-750), aisa Yesu Kilista va zɔlɔɔ. Kele faaɔwε nu wolaiti ti sεvei nii ɔεε ziegi ɔwεε.

GALA ge Zonase leveni ga é li, é GALA daa-wooi laazeeli Ninive nuiti daalɔɔma, kele Zonase la kεeni. E voluaveni feya ná va, é pele ɔili so (1:1-3). E lεeni kein golai ta zu, nii é ɔeni liizu ga Taalasise taa wolai zu vele. Keingi ɔeai ma liizu ga Taalasise vele, GALA ge tona viile wolai lokoleveni. Kein kpize nuiti ti wola luani, ti Zonase vili kpolodei wu, nii a ke ti GALA ná-ziɔaawanai maayei. Zonase maanεeni woni, GALA ma ge va bu é ye vulua. GALA ge kale wolai ta leveni, naa Zonase ɔole, naa vɔluma é unpili da kakei ma. Gaabelasu Zonase liini, é GALA daawooi laazeeli Ninive nuiti daalɔɔma, naati ma ti ti-zie veleiti maavalibo. Zonase Ná-Sεvei ɔa dεεzu ga GALA ka ga gaazumaawɔingaa GALAGI, anεε ni Zonase la

ḡeni pɔ ga é va ḡe ḡana (4:2).

Unsosu^{υε}

1. Zonase ḡeni pɔ ga é vɛla GALA ba, kɛɛ é gaabelani ga é ɔɔḡɔ ḡa kalei ta ḡoozu (1:1–2:1).
2. Zonase ná-GALA falii kɛai ma kalei ḡoozu (2:2-11).
3. Zonase GALA daawooi laazeelini Ninive nu-iti ma, tama naati ti ti-zie veleiti maavalibo. GALA ma ge deve ga é ti zuvaaye (3:1-10).
4. Zonase yiḡaawanani, tɔzei GALA ge gaazu-maawɔingai ḡula kɛɛma Ninive nuiti bɛ, tama GALA ge ḡe Zonase ma nu vuluiti pɛ nɛvɛ bɛ (4:1-11).

Zonase vɛla vai

¹ Yeeta Ḡooḡɔ GALAGI ɔɔeni Amitayi ná-doun zunui Zonase υɔ, é ḡe ma:

² «Wuzegɛ, è li Ninive taa wolai zu, è maalua woiti bo ti laalɔḡoma. Mazɔɔ taai naa zu nuiti ta-ḡotoi kula ḡea ga ze.»

³ Kɛɛ Zonase vilɛni pelei ma ga é vɛla Ḡooḡɔ GALAGI va, é li Taalasise. E liini Zafa, é ɔato ḡila kaani miná, nii é ḡeni liizu Taalasise. E ɔato zalai ḡulani, é teve, é lɛ su ta ɔato zu nuiti, nii a kɛ ti li Taalasise, é vɛla Ḡooḡɔ GALAGI va.

⁴ Kɛɛ Ḡooḡɔ GALAGI fiile wolai lokoleveni kpolodei ḡa, tona viilei wuzegɛni, sɛbɛi wɔɔɔ velei ma, ɔato ḡenina ḡologolosu.

⁵ Bato ɔize nuiti ti wola luani, ɛɛ gilagilagi ḡeni ná-galagi lolisu ga é ɔɔ ti va. Naa vɔluma ti ḡeni kasɔiti kulazu ɔato zu, ti ɔa pili ya kpolodei wu, nii a kɛ é veḡa. Zonase mu ge yeini ɔato ɔomavɛ, é la, é ni poun.

⁶ Bato bize nuiti ta-ɣundigii maabuɣani ba, é ɣe ma: «Lee vaa zu dɔun è niizu? Wuzegɛ, è woogɔla da-ƆALAGI ma, é ɓɔ ade va. Tanisu GALAGI naa ɣa ade maawɔingɔ, ade undaa la viliga.»

⁷ Ti ɣeni ɓɔɣɔ ma: «À va, ade kpakutoomai ɣe, nii a ke ade kwɛɛ nui nii é niima maanɔɣɔi maaloligai ade ma.» Ti kpakui looni, é Zonase zo.

⁸ Ti Zonase ɣaazagani, ti ɣe ma: «Be ɣa é maanɔɣɔi nii zeizu gi ma, dɛɛ lɛɛ ga giye? Da-wotii ɣa ga leeni? Mini ɣa è zegɛzu ná? Da ga zooi begele zu nu? Zii begele ɣa ga de?»

⁹ Zonase ti woogaaavoteni, é ɣe ma: «Nà ga Ebulu nu. Ɔooɣɔ GALAGI, geegɔɓɔgi zu ƆALAGI, é ga kpolodei ta zooi beɛɛ ƆALAGI, naa ɣa nà da debi.»

¹⁰ Naa voluma é dɛɛni ga tiye ga toɣa velazu Ɔooɣɔ GALAGI va. Nui naati ti wola luani, ti ɣe ma: «Toɣa ɣale è naa ɣeai?»

¹¹ Tei kpolodei ɣeni ba nɔ é da niikpi ga gola, ti ɣeni ma: «Leeni ɣa ɣá ke ga de, kpolodei yiilei gi ma?»

¹² E ti woogaaavoteni, é ɣe ma: «À sò, wo pɔli kpolodei wu, naa ɣa a ke ziei ɣaalei, tɔɔzei gɛ kwɛni ga màavele ɣa é kea niima lona viile wolai lokolevea la wo laalɔɣma.»

¹³ Anɛɛ naa ve, bato bize nui niiti ti ɣaabaani de ga ti kakei maazɔɔ, keɛ ti la ɣeni zoosu, tɔɔzei kpolodei ɣeni ti laagomisɔ ga zeeɣaabaai.

¹⁴ Ti woogɔfulani naazu Ɔooɣɔ GALAGI ma, ti ɣe ma: «Ee, Ɔooɣɔ GALAGI, mina gi undaavili zunui nii voluvele zu, mina gi zo ga sɔba nu, sɔbalala nu zaa vaa zu, mazɔɔ, ee, Ɔooɣɔ GALAGI, è naa ɣea, nii neai è ve.»

¹⁵ Naa voluma ti Zonase zoni, ti pili kpolodei wu. Tona viile wolai ná-ziigaaawanai maayeini gaamanɔ kpolodei ɔa.

¹⁶ Batoi ɔize nuiti ti wola luani Ɔooɔɔ GALAGI va. Ti zalaɔaiti kulani be, ti minazegɛgiti ke be.

2

*Zonase ná-GALA maanɛɛnei
é boni kalei ɔoozuve*

¹ Ɔooɔɔ GALAGI kale wolai gila teveni, é va, é Zonase ɔɔle. Zonase keeni kalei ɔoozu ga folo savagɔ, kpidi savagɔ.

² Zonase yeni kalei ɔoozu, é Ɔooɔɔ GALAGI maanɛɛne, ná-GALAGI.

³ E ɔe ma:

«Nà-kidaaviligi zu, gè woogɔlani Ɔooɔɔ GALAGI
ma,

tama é gòogaaavoteni.

Zège gɔvealaazu, gè è loli ga è ɔɔ bà,

ɔa ma, è gòomɛnini.

⁴ E piliini ya kpolodei ma valii zu,

zie veinfeingi màaveleveleni,

zie vegiti ta zie lakpatakpagiti ti ɔa leve mà.

⁵ Gè ɔeni ɔɔɔɔ ma: «Wele bà, màaɔoozaai na è va,
kele nà vaazu ɔaazulaazu volu è zeì vele jadegai
ma.»

⁶ Ziei leeni mà, é zeeli kòdave,

palii màaɔɔleni,

zie wu lufaiti ti veleleve nòungi ma.

⁷ Gè yeini kpolodei ɔomave, ve gizeiti kpein
tòzeidai ná,

gɔvealaazu velelaveti ti vilisu mà eyesu ɔɔ.

Kele, ee, Ɔooɔɔ GALAGI, è zènvui yega su,

è kùla gòvεalaazu.

⁸ Siεgi zu kǐ ge la mǎ gɛni bà la ga zènvui gɛ yε sù,
kǐ ge looni Góogɔ GALAGI zu.

Nà-maanεεnε wooi gè daazeelini è ma,
naa zeelini è zeì vεεɲadegai wu.

⁹ Niiti ti ɓɔɔɔ veezu kɔɔɔ ganigiti zea, naati ta
gɛlεzu è-zaalai va.

¹⁰ Kεε nòun, nà nà-faanεε wuugɣwεεgai loo è vε ga
guyei,

gè nà-minazεgɛgiti daazeeli.

Góogɔ GALAGI gɛ kizogi zɔɔɔsu zea!»

¹¹ Góogɔ GALAGI ɓɔɛni kalei vɔ, é unpili ga
Zonase kakei ma.

3

Zonase GALA daawooi laazeeli vai Ninive

¹ Góogɔ GALAGI ɓɔɛni vɔlu Zonase vɔ, é gɛ ma:

² «Wuzεgɛ, è li Ninive taa wolai zu, è naa laazeeli
ná, nii gè bogai è ma.»

³ Zonase vileni pelei ma, é ɗa li Ninive, veleì
Góogɔ GALAGI boni la ma. Tama Ninive gɛni ga taa
wolai, keni nu a la kε ga folo savagɔ è ɗa zιε, è va
maaleve.

⁴ Zonase folo gɛlagi gɛɛni, é ɗa zιε taazuve, é ɗa
gɛ ma: «É yεga nɔ ga folo vuunaanigɔ (40), Ninive
gɔlogɔlo!»

⁵ Taai zu nuɓuseiti ti GALA gooi zoni ga zɔɓela.
Ti deveni ga ti zugì zo, ta ti gɛlagilagi pε, é zo seizu-
maanεgiti ma, é li bala nuiti pɔ, ti ɓɔɔɔ maagɛlini ga
saa wɔɔ wo segei.

⁶ Ninive masagi naama wooi menigai ma, é gfulani ná-masa kpəkɔgi ɔa, é masa segei gfula ɔba, é saa wɔlɔ wo segei loo ɔba, é zeɪ zuvui zu.

⁷ E devei veeni ga ti zeze ga niima wooi Ninive taa wolai zu, ti ɔe ma: «Masagi ɔe ta ná-botigɔ nu wolaiti ti tɔgi loga ga nuiti kpein ta suaiti tanɔpe ge mina daami wo, ta mina bɔɔle.

⁸ Nuɔuseiti kpein ta suaiti ti maanɛɛve ga ti saa wɔlɔ wo segeiti too ɔba, ti woogula GALA ma ga zebei pe. Naa vɔluma ɛɛ pe ge zege zɔ ɲɔi volu ta toomai nii giliai ɛɛ zeei va.

⁹ Tanisu GALA ka zege ná-kisieɪ volu, é veɛ yiima, é la ade undaaviliga.»

¹⁰ GALA ge Ninive nuiti kevelei veteni, é kaani ga naati ta zegezu ti-zɔ ɲɔiti polu. Naa ɔa é keeni, maanɔɔɔi nii é ɔeni ɔɛɛzu é ke ga tiye, é naama ɔisieɪ maavaliboni, é la mɔ ɔeni keeni.

4

Zonase luva veleɪ ta zeliɪ *Ɔɔɔɔ GALAGI toni ma*

¹ Naa la ɔeni neeni Zonase ve ga tago balaa, é wola yiiɔaawanani.

² E Ɔɔɔɔ GALAGI maanɛɛneni ɔani, é ɔe ma: «Ee, Ɔɔɔɔ GALAGI, nii nɔ ɔa gè ɔeni bosu, kɛai ma de ná-zooi zu, naa ɔa é keeni gè ɔeni ɔɛɛzu gè vela, gè li Taalasise. Gè ɔeni kweeni ga da ga maawɔingaa ƆALAGI, nii é zaalai veezu, zii la ɔulaa fala, kpɛtai woogɛɔiladai zu, a da zege maanɔɔɔi naa vaa vai volu, é ɔea deveni ga é vaa la.

³ Naa ɔa é ba, Ɔɔɔɔ GALAGI, zenvui zege niina. Saai vizɔge mà, é leve zenvui va.»

⁴ Gɔɔɔɔ GALAGI Zonase ɔaazaɔani, é ɔɛ ma: «Gaama ɔa è ya nei ga è yiiɔaawana?»

⁵ Zonase ɔulani taai va, é li, é zeɪ taai letema, folo ɔulazu velei. E kota go loni miná, é zeɪ ma niinigi wu, é da naa maabɔun, nii é vaazu ɔɛɛzu ga taai.

⁶ Gɔɔɔɔ GALAGI gului ta vɔnɔni, gaagooza Zonase va, nii a ke é da niinigi ve zea, kula vai zu ná-ziiɔaawanai zu. Zonase wola ɔoozunɛni gului naa ma.

⁷ Keɛ poluma voloi, geelaalaogai ma, GALA ge kovizu ɔoegi ta leveni, é zeɔei wɔ gului va, naa vɔ.

⁸ Foloi ɔulaai ma, GALA ge vaani ga folo ɔulazu vele viile badii. Foloi looni Zonase nɔungi zu, su ɔɛ nɔ yɔɔɔɛ. E saai maalolini, é ɔɛ ma: «Saai vizɔɔɛ mɔ, é leve zenvui va.»

⁹ GALA ge Zonase ɔaazaɔani, é ɔɛ ma: «Gaama ɔa è ya nei ga è yiiɔaawana gului nii vai zu?» Zonase ɔooɔaavotenɪ, é ɔɛ ma: «Ungo, gaama ɔa zèa ga gè yiiɔaawana, gè ɔɛ vɔɔ gè za nɔ.»

¹⁰ Gɔɔɔɔ GALAGI ɔɛni Zonase ma: «Gului ɔana maawɔin è zosu, nii è la mɔɔleni ma, da lei è va kpɛɛ, nii pɔnɔgai kpidi ɔila nɔ, é za poluma bidi nɔ.

¹¹ Naa ɔa è ɔɛa ɔɛɛzu, gè mina Ninive taa wolai maawɔingɔ, vɛ nuiti ti levegai nu waaungila nu waavuuɛleɔ (120.000) va, niiti ti la yeeza ɔwɛɛ, ti la ɔvɛ ɔwɛɛ, naa vɛɛ togani mɔinmɔingiti ba?»

GALA Daawoo Z_ευεi
Portions of the Holy Bible in the Toma language of
Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue de la
Guinée Toma

copyright © 2023 Pioneer Bible Translators and The Bible Society in
Guinea-Conakry

Language: Toma

Translation by: Pioneer Bible Translators

Texte copyright © 2023 Traducteurs Pionniers de la Bible et Alliance
Biblique en Guinée.

Cette œuvre est mise à disposition selon les termes de la Licence Creative
Commons Attribution - Pas d'Utilisation Commerciale - Pas de Modification
4.0 International.

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in
any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 8 Jul 2025 from source files
dated 9 Jul 2025

95f995fa-1e05-5170-a262-d0f7dabeeddf